

Waar komt de naam Roda vandaan?

Vraagt: Tim Simons
Uit: Kerkrade

Bij de naam Roda wordt in Limburg vanzelfsprekend gedacht aan de voetbalclub Roda JC. Toch zijn er ook nog andere sportverenigingen die de naam Roda dragen.

Zo is er in Gronsveld een kleine handbalvereniging die al vanaf de oprichting in 1969 Roda heet. Die naam slaat op de

clubkleur rood, maar is ook een afkorting voor 'Recht Op Doel Af', wat een toepasselijke naam is voor een handbalvereniging.

De oorsprong van de naam Roda bij de profvoetbalclub uit Kerkrade ligt veel verder terug in de tijd.

Roda JC is een fusieclub, die in honderd jaar tijd is voortgekomen uit clubs als SV & AV Juliana (Spekholzerheide), BVV Sparta (Bleijerheide), Klein Nullandse Concordia, SV Bleijerheide, SV Kerkrade, Kerkrade Minor, Rapid'54, Roda Sport en Rapid Juliana Combinatie. In 1962 was de laatste fusie tot dusver. Roda Sport en Rapid JC fuseerden tot het huidige Roda JC. De clubnaam van SV Juliana leeft nog voort in de toevoeging JC. De clubkleuren van Roda Sport werden overgenomen en bepalen nog steeds het geelzwart van Roda JC. De naam 'Roda' komt van 'Rode', het Land van Rode, dat na de tijd van Karel de Grote, ruim duizend jaren geleden, ontstond in de streek waar nu Kerkrade ligt. De bevolkingsaantallen namen in die tijd in West-Europa toe en nieuwe gebieden moesten ontsloten worden

voor bewoning en voor agrarische doeleinden. Grote stukken bos, kreupelhout en heidegebieden werden daarom gerooid. Uit dat rooien, 'roden' zei men in de middeleeuwen, is de naam 'Rode' voortgekomen.

Naast 'rode' kennen we ook de vormen 'rot', 'rott', 'roth' en 'rooi'. Later ontstond de deftige vorm 'rade' met daarnaast 'raat', 'rath', 'raai' en 'ray'. In het gebied van Maas en Rijn zijn deze vormen in talrijke plaatsnamen terug te vinden, zowel op Nederlands als op Duits

grondgebied. Diverse wijknamen in Kerkrade herinneren ook nu nog aan die ontginning van bos en hei: Haanrade, Nuland (neu Land), Holz, Spekholz, Bleijerheide, Kaalheide, Spekholzerheide en ook Lückerheide.

Rond de kerk van het Land van Rode ontstond Kerk-rode, dat Kerkrade werd. Hier lag ook het 'klooster van Rode', de abdij Kloosterrade, waar Limburgse hertogen de voogdij over hadden. In de Napoleontische tijd was sprake van Rode Le Duc (= 'Rode van de Hertog'), waarmee de latere naam Rolduc verklaard wordt. 'Roda' komt uit de Latijnse versie Roda Ducis.

Boven de ingang van Rolduc staat nu nog het chronogram 'Roda trinitati dicata', het tijdsvers dat verwijst naar het stichtingsjaar 1104 (foto onder). In het Land van Rode werd Rolduc bezongen als het aloude Roda, dat naambepalend zou worden voor de voetbalclub Roda JC en de Rodahal in Kerkrade.

Het antwoord kwam tot stand met medewerking van oud-journalist Frits Sprokel (onder meer auteur van het boek 'Hertog Limburg Pad')

